Ομιλία (56η) περί των Αγίων και φρικτών μυστηρίων του Χριστού (Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 21 Δεκεμβρίου, 2012

Εκφωνήθηκε τέσσερις ημέρες πριν από τη γέννηση του Χριστού

Εκφωνήθηκε την 21η Δεκεμβρίου και πραγματεύεται τα σχετικά με το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και με την απαιτούμενη προετοιμασία για τη συμμετοχή σ' αυτό. Όπως η γη χρειάζεται πρώτον να καλλιεργηθεί και να προετοιμασθεί και έπειτα να σπαρεί, έτσι πρέπει να προετοιμασθούμε και εμείς για το μυστήριο. Η προετοιμασία σε εμάς είναι ψυχική και συνίσταται στη μετάνοια, της οποίας αρχή είναι η εξομολόγηση. Αν οι χαλκουργοί, προκειμένου να γανώσουν ένα σκεύος, το καθαρίζουν από κάθε ακαθαρσία, πολύ περισσότερο πρέπει να καθαρισθούμε εμείς, οι οποίοι πρόκειται να χρυσωθούμε, ή μάλλον να θεωθούμε, με την πρόσληψη του σώματος του Χριστού.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΦΡΙΚΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο λόγος που συντελεί στη σωτηρία των ψυχών μας επέχει τη θέση του σπέρματος. Όπως λοιπόν οι γεωργοί, αφού πρώτα καλλιεργήσουν τη γη με το άροτρο, έπειτα ρίχνουν τους σπόρους, έτσι και εμείς πρέπει πρώτα να καλλιεργήσομε και να προετοιμάσομε τους εαυτούς μας για την υποδοχή του ουράνιου σπέρματος, δηλαδή του λόγου τής πνευματικής διδασκαλίας. Γιατί εμείς δεν είμαστε μια κάποια άψυχη και αναίσθητη γη, ώστε να λαμβάνομε από άλλους και την καλλιέργεια και τα σπέρματα, αλλ' είμαστε έμψυχη και ζωντανή και **λογική γη**. Γι' αυτό και πρέπει μόνοι μας **να ετοιμαζόμαστε με τη μετάνοια**. Για να σας υποδείξω όμως και την αρχή τής μετάνοιας και της ψυχικής καλλιέργειας, αυτή είναι εκείνη την οποία ακολουθούσαν μόνοι τους εκείνοι που προσέρχονταν στο βάπτισμα του Ιωάννη. Γιατί λέγει· «πήγαιναν και βαπτίζονταν στον Ιορδάνη εξομολογούμενοι τις αμαρτίες τους».

Η εξομολόγηση λοιπόν των αμαρτιών είναι αρχή αυτής της καλλιέργειας, **δηλαδή της μετάνοιας και της ετοιμασίας, ώστε να δεχθεί κάποιος μέσα του τον σωτηριώδη σπόρο, τον λόγο του Θεού, που μπορεί να σώσει τις ψυχές μας**. Γιατί και από τους γεωργούς γι' αυτόν το λόγο επινοήθηκε το όργωμα της γης, γιατί βγάζει τις άγριες ρίζες από τους κόλπους τής γης και τους καθιστά δεκτικούς των σπερμάτων και φυτών μας. **Αυτό ακριβώς κάμνει και η εξομολόγηση πάνω στο λογικό χωράφι, στην καρδιά· οργώνει και ξερριζώνει τα πονηρά πάθη της που είναι κρυμμένα και την καθιστά έτοιμη για την υποδοχή των ιερών σπερμάτων και κατάλληλη για την καλλιέργεια και καρποφορία τών αρετών.** Όπως δηλαδή η γη μετά την παράβαση του Αδάμ έγινε γεννητική των τριβολιών και των αγκαθιών και των άλλων άχρηστων βοτάνων, έτσι και **η ανθρώπινη καρδιά είναι γεννητική των αισχρών και πονηρών παθών και λογισμών και των αμαρτημάτων που προέρχονται από αυτά**.

Γι' αυτό είναι αναγκαίο, αδελφοί, ο καθένας σας να έχει **πνευματικό πατέρα** και να προσέρχεται σ' αυτόν με πίστη και **να ταπεινώνεται ενώπιόν του και να του εκμυστηρεύεται τα πονηρά πάθη τής καρδιάς**, και δεχόμενοι την **πνευματική θεραπεία** να ξερριζώνετε από την ψυχή πριν ριζώσουν καλά τ' αγκάθια και τα τριβόλια τής αμαρτίας τα οποία ο καθένας σας **έθρεψε μέσα του με την εμπαθή και φιλήδονη ζωή**, και έτσι να αφοσιώνετε τ' αυτιά στη διδασκαλία του Πνεύματος, και να πείθεσθε σε όσα κηρύττομε και προτείνομε εμείς **προς κοινή ωφέλεια**, και με τη συγχώρηση και ευλογία μας **να συμφιλιώνεσθε με αυτόν** που από αφάνταστο πέλαγος φιλανθρωπίας έκλινε τους ουρανούς και κατέβηκε και έβαλε μέσα στις καρδιές των πιστών λόγους ζωής και σπέρματα σωτηριώδη. Κανείς σας λοιπόν να μη απουσιάσει από αυτήν την **αρχή τής μετάνοιας**· γιατί πώς θα προχωρήσει στο εξής και θα προκόψει προς το καλύτερο, μη έχοντας αγγίξει ούτε την αρχή των αρετών;

Προ πάντων όμως είναι αναγκαίο όλοι σας να δείξετε ζήλο γι' αυτό ακριβώς τώρα. Γιατί μας έχει δοθεί αυτή η **τεσσαρακοστή των ημερών** από τους θεοφόρους πατέρες **ως προκαθάρσιο**, επειδή οδηγεί στην **επέτειο εορτή της ως προς τη σάρκα γεννήσεως του Κυρίου και Θεού και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού** , κατά την οποία είναι συνήθεια σε όλους σχεδόν τους Χριστιανούς να μετέχουν του αγίου σώματος και αίματός του και μέσω αυτών να ενώνονται με αυτόν και **να γίνονται με αυτόν κατά τρόπο θείο ένα πνεύμα και ένα σώμα** . Γιατί, αν, όπως έδειξε παραπάνω ο λόγος και θα το παραστήσει καλύτερα στη συνέχεια,**χωρίς την εξομολόγηση και την ακόλουθη μετάνοια, δεν είναι κανένας άξιος ούτε θεία λόγια να υποδεχθεί, πώς θα δεχθεί κανείς μέσα του αίμα Χριστού και σώμα, αν δεν καθαρισθεί πρώτα με εξομολόγηση και μετάνοια ανάλογη με τα πταίσματα;** Γι' αυτό και ο μέγας Παύλος επιβεβαιώνει αυτό και παραγγέλλει λέγοντας· «ο καθένας να εξετάζει τον εαυτό του, και τότε να τρώγει

από τον άρτο και να πίνει από το ποτήρι· γιατί αυτός που τρώγει και πίνει όντας ανάξιος, τρώγει και πίνει κατάκριμα για τον εαυτό του, μη διακρίνοντας το σώμα τού Κυρίου», δηλαδή **δεν αντιλαμβάνεται ότι το σώμα αυτό, που βρίσκεται εκτός αμαρτίας, δεν θα δεχθεί να κατοικήσει σε σώμα καταχρεωμένο με αμαρτίες**.

Γιατί, **αν δεν είναι δυνατό να σηκώσει κανείς τα χέρια προς τον Χριστό και να προσευχηθεί μη έχοντάς τα καθαρά από αμαρτίες και μη έχοντας αποβάλει πρώτα όλο το μίσος και τους από αυτό διαλογισμούς** (και αυτό πάλι το δείχνει ο Παύλος, λέγοντας, «θέλω να προσεύχεσθε σε κάθε τόπο, σηκώνοντας χέρια άγια, χωρίς οργή και διαλογισμούς»), και αν δεν έχομε παρρησία προς τον Θεό, μη έχοντας ακατάκριτη συνείδηση (όπως λέγει ο αγαπημένος θεολόγος τού Χριστού, «αν η καρδιά μας δεν μας κατηγορεί, έχομε παρρησία προς τον Θεό»), **πώς θα λάβομε μέσα μας τον Θεό** και θα γίνομε σύσσωμοι με αυτόν χωρίς ν' απορρίψομε πρώτα τις αμαρτίες με την εξομολόγηση, και χωρίς πρώτα να καθαρίσομε με **ελεημοσύνη** και **αγνεία** και **εγκράτεια**, με **προσευχή** και **κατάνυξη** και τα άλλα **έργα τής μετάνοιας**, τον ρύπο που δημιουργήθηκε από αυτές στην ψυχή; Ή το δικό σου βέβαια δώρο δεν το δέχεται ο Θεός αν δεν είσαι καθαρός και συ και αυτό (και αυτό το έδειξε στην αρχή με τον Κάιν μη προσέχοντας τα δώρα του, αλλά λέγοντας προς αυτόν, «μήπως δεν αμαρτάνεις αν ορθά προσφέρεις το δώρο σου, αλλά δεν κάνεις ορθά την εκλογή;», έπειτα όμως και με τον παλαιό νόμο που απαγόρευσε να προσφέρεται μισθός πόρνης στον οίκο τού Θεού, και αργότερα με το ευαγγέλιο λέγοντας, «πρώτα συμφιλιώσου με τον αδελφό σου, και τότε πηγαίνοντας να προσφέρεις το δώρο σου»), και σε σένα θα δώσει τη δική του μεγαλοδωρεά, το σώμα του, χωρίς να καθαρισθείς προηγουμένως με την εξομολόγηση και τη μετάνοια; Τί λέγεις; **Ο Θεός ούτε οι εντολές του θέλει να αναφέρονται από ακάθαρτο στόμα**. Γιατί λέγει· «είπε ο Θεός στον αμαρτωλό, γιατί συ διδάσκεις τις εντολές μου και πιάνεις με το στόμα σου τη διαθήκη μου;». Τη διαθήκη του λοιπόν δεν επιτρέπει να πιάσεις με ακάθαρτο στόμα, και το σώμα του θα το δώσει σε τέτοιο στόμα;

Γι' αυτό ας καθαρισθούμε πρώτα, αδελφοί, **και στο σώμα και στο στόμα και στη διάνοια**, και ας προσέλθομε **με αγαθή και καθαρή συνείδηση**. Γιατί, αν οι χαλκουργοί και σιδηρουργοί και χρυσοχόοι, που λειώνουν χαλκό ή χρυσό ή άργυρο ή άλλο παρόμοιο και πρόκειται μετά με το γάνωμα να βάλουν γύρω το άνθος τού χρώματος, πρωτύτερα ξύνουν και καθαρίζουν κάθε βρωμιά, πόσο μάλλον εμείς, που πρόκειται να χρυσωθούμε κατά καλύτερο τρόπο, ή καλύτερα **να θεωθούμε**, πρέπει να καθαρισθούμε από κάθε μολυσμό σάρκας και πνεύματος; Γιατί δεν λαμπρυνόμαστε μόνο στην επιφάνεια, όπως ο γανωμένος χαλκός, αλλά και σε όλα τα εσωτερικά. Ώστε πρέπει να προσέλθομε αφού νίψομε μαζί και τους σπίλους που βρίσκονται στο βάθος της ψυχής. Γιατί έτσι θα προσέλθομε στη σωτηρία.

Αν όμως προσέλθομε με πονηρή συνείδηση, χωρίς ακόμη να έχομε λάβει άφεση με την εξομολόγηση απ' αυτόν που έχει λάβει εξουσία να λύνει και να δένει τα αμαρτήματα, προτού επιστρέψομε προς τον Θεό, προτού διορθωθούμε με τον κανόνα της ευσέβειας, τότε οπωσδήποτε θα προσέλθομε για**κατάκριση του εαυτού μας και αιώνια κόλαση, αποκλείοντας και τους θείους οικτιρμούς και την ανοχή του προς εμάς**. Γιατί λέγει· «καταπάτησες τον Υιό τού Θεού, θεώρησες κοινό το αίμα της διαθήκης και πρόσβαλες τη χάρη τού Πνεύματος». Γιατί αυτός που έσχισε τη βασιλική αλουργίδα και αυτός που την έχωσε μέσα στον βόρβορο, θα υποστούν οπωσδήποτε την ίδια καταδίκη, και το ίδιο κακό διέπραξε εκείνος που έχυσε άρωμα στον βόρβορο, και εκείνος που το έβαλε σε βρώμικο σκεύος. **Δεν παθαίνει λοιπόν τίποτε το θείο δώρο, γιατί είναι απαθές**, **αλλ' αυτό πετά μακριά από εμάς αόρατα, γιατί «το μύρο δεν τοποθετείται σε βρώμικο δοχείο», αυτό όμως που θα μπορούσε να πάθει, αν ήταν παθητό, με την αχρείωσή του, αυτό θα πάθει αυτός που το πρόσφερε ανάξια**.

Ας καταστήσομε λοιπόν τους εαυτούς μας άξιους με τη μετάνοια, ή καλύτερα ας προσφέρομε τους εαυτούς μας με τα έργα τής μετάνοιας σ' εκείνον που μπορεί να κάνει άξιους από ανάξιους, και έτσι ας προσέλθομε με ελπίδα και πίστη που δεν καταντροπιάζεται, εξετάζοντας όχι απλώς αυτό που βλέπομε, αλλά και εκείνα που δεν βλέπονται . Γιατί αυτός ο άρτος είναι καταπέτασμα κατά κάποιο τρόπο που κρύβει μέσα τη θεότητα· και αυτό δηλώνοντας ο θείος Παύλος έλεγε· «μας εγκαινίασε οδό πρόσφατη και ζωντανή με το καταπέτασμα, δηλαδή τη σάρκα του», και μέσω αυτής το πολίτευμά μας ανυψώνεται στον ουρανό (γιατί εκεί βρίσκεται αυτός ο άρτος) και εισερχόμαστε στα πραγματικά άγια των αγίων με την προσφορά τού σώματος του Χριστού με αγνότητα. «**Ας προσερχόμαστε** λοιπόν, αδελφοί, **με αληθινή καρδιά και βεβαιότητα πίστεως**».

Γιατί **μυστήρια λέγονται γι' αυτό, επειδή δεν είναι απλώς αυτό που βλέπομε, αλλά κάτι πνευματικό και απόρρητο**· γιατί, σύμφωνα μ' αυτό που είπε ο Κύριος, «το πνεύμα είναι αυτό που ζωοποιεί, η σάρκα δεν ωφελεί καθόλου»· εάν βλέπεις μόνο σ' αυτό που φαίνεται δεν ωφελήθηκες καθόλου,**εάν όμως βλέπεις προς το πνεύμα, δηλαδή βλέπεις με πνευματικό νόημα τον άρτο αυτόν που βρίσκεται μπροστά σου, μετέχοντας σ' αυτόν θα ζωοποιηθείς**· γιατί αυτός είναι «η βρώση που δεν χάνεται, που μένει προς αιώνια ζωή»,**ο άρτος ο αληθινός που κατεβαίνει από τον ουρανό, που ζει και δίνει ζωή στον κόσμο, τον οποίο όποιος δεν τον τρώγει, δεν θα ζήσει, ενώ όποιος τον τρώγει θα ζήσει στον αιώνα, και όχι μόνο θ' αναστηθεί, αλλά και θ' απαλλαγεί από την κόλαση και θα κερδίσει την αιώνια βασιλεία**. Γι' αυτό τον άρτο δεν είπε ο Κύριος μόνο στην ώρα τού μυστικού δείπνου προς τους μαθητές του, αλλά και **διδάσκοντας δημόσια στη συναγωγή διακήρυξε ολοκάθαρα και είπε, «ο άρτος που θα σας δώσω εγώ είναι η σάρκα μου, την οποία εγώ θα δώσω**

υπέρ της ζωής τού κόσμου», και επίσης· «εάν δεν φάγετε τη σάρκα του υιού τού ανθρώπου και δεν πιείτε το αίμα του, δεν έχετε μέσα σας ζωή. Αυτός που τρώγει τη σάρκα μου και πίνει το αίμα μου έχει ζωή αιώνια». Πω πω θαύμα! Πω πω**μέγεθος αγάπης**, την οποία έχυσε επάνω μας πλούσια ο Θεός! **Μας αναγέννησε** με το Πνεύμα και γίναμε ένα πνεύμα μαζί του, όπως λέγει ο Παύλος· «αυτός που προσκολλάται στον Κύριο είναι ένα Πνεύμα με αυτόν».

Για να μη είμαστε λοιπόν ένα μ' εκείνον μόνο ως προς το πνεύμα,**αλλά και ως προς το σώμα**, σάρκα από την σάρκα του και οστούν από τα οστά του, μας χάρισε την ένωση προς αυτόν μέσω του άρτου αυτού. Γιατί κάθε αγάπη αποκτά την τελείωση μέσω της ενώσεως, ενώ την αρχή από την ομοίωση· γι' αυτό και υπάρχει παλαιός λόγος, αυτός που κυκλοφορεί στα στόματα, «ομοιότης φιλότης». Η αγάπη όμως που αναφέρεται στη γαμήλια σχέση φαίνεται να έχει κάτι περισσότερο από τις άλλες· γιατί λέγει· «εξαιτίας αυτού θα εγκαταλείψει ο άνθρωπος τον πατέρα και τη μητέρα του και θα προσκολληθεί στη γυναίκα του, και θα είναι οι δυο σε μία σάρκα». **«Το μυστήριο αυτό είναι μέγα», λέγει ο θείος Παύλος, «εγώ όμως λέγω ότι αυτό αναφέρεται στον Χριστό και στην Εκκλησία»**. Εκεί λοιπόν λέγει, θα προσκολληθεί σε μία σάρκα, αλλ' όχι σε ένα πνεύμα, **εμείς όμως δεν προσκολλόμαστε μόνο, αλλά και αναμιγνυόμαστε με το σώμα του Χριστού μέσω της μεταλήψεως του θείου αυτού άρτου, και όχι μόνο γινόμαστε ένα σώμα, αλλά και ένα πνεύμα**. Βλέπεις ότι το **υπερβολικό μέγεθος της αγάπης του Θεού προς εμάς** γίνεται και δείχνεται με τη μετάδοση του άρτου και του ποτηριού αυτού; Γι' αυτό σύμφωνα με το ψαλμικό, «θυσία και προσφορά δεν θέλησε, αλλά μας ετοίμασε τέλειο σώμα».

Τι πολύμορφη πραγματικά και ανέκφραστη κοινωνία! **Αδελφός μας έγινε ο Χριστός**, αφού έγινε παραπλήσια με μας κοινωνός τής ίδιας σάρκας και του ίδιου αίματος και ομοιώθηκε μέσω αυτών με μας· μας έκανε δούλους **γνήσιους εξαγοράζοντάς μας με το αίμα αυτό· μας κατέστησε φίλους του χαρίζοντάς μας τη φανέρωση αυτών των μυστηρίων του**. Μας ένωσε και μας συνάρμοσε προς τον εαυτό του όπως ο νυμφίος την νύμφη μέσω της μεταλήψεως αυτού του αίματος, αφού έγινε μία σάρκα μαζί με μας. Αλλά και **Πατέρας** έγινε μέσω του θείου βαπτίσματος στο όνομά του και μας τρέφει με τους μαστούς του όπως φιλόστοργη μητέρα θηλάζει τα βρέφη της, και το ακόμη μεγαλύτερο και παραδοξότερο είναι, ότι δεν μας τρέφει μόνο με αίμα αντί για γάλα, αλλά και με το θείο σώμα, και ούτε με το σώμα μόνο, αλλά και με το Πνεύμα, διατηρώντας διαρκώς αμείωτη την ευγένεια που δόθηκε σ' εμάς από αυτόν, οδηγώντας μας προς πόθο μεγαλύτερο και προσφέροντάς μας το ολοκλήρωμα του πόθου, όχι μόνο να τον βλέπομε ο καθένας στον εαυτό του, αλλά και να τον εγγίζομε και να τον απολαμβάνομε και **να του βάζομε μέσα στην καρδιά μας και να του κρατά καθένας μας μέσα στα σπλάχνα του**, λέγοντας, ελάτε και φάγετε το σώμα μου, πιείτε το αίμα μου, όσοι επιθυμείτε την αιώνια ζωή, ώστε, όχι μόνο να είσθε κατ'

εικόνα Θεού, αλλά και θεοί και βασιλείς αιώνιοι και ουράνιοι, ντυμένοι εμένα τον βασιλέα και Θεό του ουρανού, και φοβεροί βέβαια στους δαίμονες, θαυμαστοί όμως στους αγγέλους, αλλά και υιοί αγαπητοί τού ουράνιου Πατέρα, αθάνατοι, ωραίοι περισσότερο από τους υιούς των ανθρώπων, τερπνό κατοικητήριο της υπέρτατης Τριάδας.

Γιατί, αν ο απλός τύπος αυτού του σώματος δικαίωσε τον Αβραάμ, αν ο τύπος αυτού του αίματος φύλαξε ζωντανά τα πρωτότοκα του Ισραήλ στην Αίγυπτο, αν ο τύπος αυτού του αίματος καθιέρωσε την παλαιά εκείνη σκηνή τού Θεού, αν ο τύπος τού αίματος καθάρισε και αγίασε και αυτά ακόμη τα άγια των αγίων και φανέρωσε σκήνωμα του θείου ονόματος επάνω στη γη και ανέδειξε ιερείς και αρχιερείς και χριστούς του Κυρίου, **αν λοιπόν αυτά έκανε ο τύπος, τί δεν θα κάνει η αλήθεια**; Δεν έμπαινε ο Ααρών στα άδυτα χωρίς αυτόν τον τύπο, **ούτε εμείς θα μπορέσομε να μπούμε στα ουράνια χωρίς να γίνομε μέτοχοι αυτής της αλήθειας**, ούτε θ’ αποκτήσομε κατοικία στους ουρανούς, ούτε θα γίνομε κατοικητήριο του Θεού των ουρανών, ούτε θυσία ζωντανή ευάρεστη στον Θεό· γιατί μόνο μέσω αυτού πετύχαμε την είσοδό μας σ' αυτά. Γιατί λέγει ο βασιλιάς και προφήτης Δαβίδ· «ποιά είναι η ωφέλεια αν χυθεί το αίμα μου και εγώ κατρακυλώ στη φθορά;».

Γι’ αυτό ας αναμίξομε το αίμα μας με το αίμα τού Θεού, για να αφανίσομε την μέσα σ’ αυτό βρισκόμενη φθορά· γιατί σ’ αυτό το αίμα υπάρχει πολλή και ανείπωτη ωφέλεια. Αυτό μας κάμει νέους από παλαιούς και αιώνιους από πρόσκαιρους· αυτό μας αποθανατίζει και μας καθιστά αειθαλείς , σαν δένδρα φυτευμένα δίπλα στα ρεύματα των υδάτων τού θείου Πνεύματος, από τα οποία συνάγεται **καρπός προς αιώνια ζωή**. Γιατί από τον παράδεισο βέβαια ανέβαινε πηγή, αλλ’ αισθητή, και αφήνοντας ποταμούς αισθητούς, πότιζε την επιφάνεια της γης, απ’ αυτήν όμως την ιερή τράπεζα, την οποία, σύμφωνα με το ψαλμικό, «μας ετοίμασε ο Κύριος μπροστά σ’ αυτούς που μας προκαλούν θλίψεις» δαίμονες και πάθη, ανεβαίνει πηγή που αφήνει νοητές πηγές και ποτίζει ψυχές και ανυψώνει μέχρι τον ουρανό, και στρέφοντας τα μάτια των αγγέλων προς την καλλονή, μέσα στην οποία διαφαίνεται η ποικιλία τής σοφίας τού Θεού, τους παρακινεί να επιθυμούν να σκύβουν και να κοιτάζουν τα όσα χαρίσθηκαν σ’ εμάς μέσω του αίματος αυτού. Γιατί προσερχόμενοι στα μυστήρια γινόμαστε βασιλική πορφύρα, ή καλύτερα βασιλικό αίμα και σώμα και (πω πω θαύμα!) μετασκευαζόμαστε σε θεία υιότητα, καθώς **η λαμπρότητα του Θεού απλώνεται πάνω μας κατά τρόπο μυστικό**, και περιλάμποντάς μας με τρόπο εξαίσιο και κάνοντάς μας χριστούς τού Θεού, **μας παρέχει δύναμη**, σύμφωνα με την επαγγελία, να λάμψομε όπως ο ήλιος κατά την παρουσία τού Πατέρα μας, **αρκεί μόνο να μη υπάρχει κανένας σπίλος θρονιασμένος μέσα στην ψυχή τού προσερχόμενου**.

Γι’ αυτό πρέπει όχι μόνο να καθαριζόμαστε πρώτα κι έπειτα να προσερχόμαστε, αλλά και μετά την λήψη τού θείου αυτού δώρου να προσέχομε τους εαυτούς μας και να λάβομε πολλή προφύλαξη, ώστε να μένομε ανώτεροι των παθών και να κηρύττομε τις αρετές εκείνου που ευδόκησε να κατοικήσει μέσα μας με την φαινόμενη σ’ εμάς σύμφωνα μ’ αυτές ομοιότητα προς αυτόν. **Ας σκεφτόμαστε με ποιόν ενωθήκαμε και τι πράγματα αξιωθήκαμε, και έκπληκτοι από το υπερβολικό μέγεθος του δώρου και της προς εμάς αγάπης ας ρυθμίζομε και πράξη και λόγο και σκέψη προς το «θέλημα του Θεού το αγαθό και ευάρεστο και τέλειο»·** γιατί είναι αίμα νέας διαθήκης, που βεβαιώνει αυτή τη διαθήκη, δηλαδή **το ευαγγέλιο του Χριστού**· καθόσον λέγει· «η διαθήκη ισχύει μετά το θάνατο». **Μεταλαμβάνοντας λοιπόν το αίμα της διαθήκης τού Χριστού, ας μη την καταστήσομε άκυρη με τα έργα μας**, **για να μη υποστούμε τιμωρία**, και μάλιστα αιώνια, θεωρώντας κοινό το αίμα τής διαθήκης, με το οποίο αγιασθήκαμε. **Όσο μεγάλη δηλαδή είναι η επαγγελία γι’ αυτούς που φυλάσσουν τον αγιασμό από τη μετάληψη (γιατί έχει δοθεί υπόσχεση για βασιλεία των ουρανών), τόσο μεγάλη θα είναι η κόλαση για αυτούς που αχρείωσαν τους εαυτούς τους μετά τη δωρεά** . Γιατί λέγει· «εάν αυτός που αθέτησε τον νόμο τού Μωϋσή χωρίς οικτιρμούς θανατώνεται σύμφωνα με τον νόμο, πόσο χειρότερης τιμωρίας θα καταστεί άξιος αυτός που θεώρησε κοινό το αίμα της διαθήκης και ατίμασε αυτή τη μεγάλη χάρη;».

Αλλ’ εμείς, αδελφοί, παρακαλώ να φυλάξομε για τους εαυτούς μας αμείωτη τη χάρη τού Θεού, **καταβάλλοντας όλες τις δυνάμεις μας για την υπακοή και εκπλήρωση των αγίων εντολών και προσφέροντας τους εαυτούς μας με τα έργα στον Θεό, επειδή και εκείνος έδωσε τον εαυτό του για μας** . Ο Πατέρας δηλαδή έδωσε για μας τον μονογενή Υιό του, ενώ ο ίδιος ο μονογενής Υιός τού Θεού έδωσε τον εαυτό του, και εμείς δεν θα αντιπροσφέρομε τους εαυτούς μας υπέρ εκείνου; **Αλλά πώς θα δώσομε τους εαυτούς μας στον Χριστό που έδωσε τον εαυτό του για μας;** Αν ενστερνισθούμε την προς τους εαυτούς μας και μεταξύ μας **αγάπη**, αν κάτω από το δυνατό χέρι του Θεού και για χάρη του **ταπεινωθούμε προς τον εαυτό μας και μεταξύ μας** «χωρίς να είμαστε υψηλόφρονες, αλλά συναναστρεφόμενοι με τους ταπεινούς», **αν σταυρώσομε όσο είναι δυνατό τη σάρκα «μαζί με τα πάθη και τις επιθυμίες»· αν «νεκρώσομε τα μέλη μας τα επίγεια, τη μέθη, την πορνεία, την ακαθαρσία, την πλεονεξία και κάθε πονηρό πάθος»· αν πεθάνομε ως προς την αμαρτία και ζήσομε ως προς την αρετή**.

Γιατί αυτά μας διδάσκει το ίδιο το σώμα τού Χριστού που σταυρώθηκε και βρίσκεται μπροστά μας προς τροφή· γιατί τρεφόμαστε από αυτό και συγχρόνως διδασκόμαστε να γινόμαστε κοινωνοί στις αρετές και τα παθήματά του, ώστε και αιώνια να ζήσομε και να βασιλεύσομε μαζί με αυτόν. Και αυτό το προανήγγειλε μέσω του προφήτη Δαβίδ λέγοντας· «η θυσία δοξολογίας θα με τιμήσει, και σ’ αυτόν που μου την

προσφέρει θα του δείξω τότε την οδό της σωτηρίας». Γιατί τελούμενο προς ανάμνηση των όσων τελέσθηκαν από αυτόν για μας, είναι θυσία ευχαριστίας και δόξας και δοξολογίας προς αυτόν. Και καθώς αληθινά βρίσκεται μπροστά μας αυτό το ίδιο το σώμα και το αίμα τού Χριστού, λαλεί βέβαια προς τον Θεό και Πατέρα πολύ καλύτερα από το αίμα τού Άβελ (γιατί εκείνο κραύγαζε προς τον Θεό εναντίον τού αδελφού του, ενώ αυτό για μας τους ίδιους, που μας αξίωσε ο Χριστός να γίνει αδελφός μας, εξιλεώνοντας τον ύψιστο Πατέρα απέναντί μας και συμφιλιώνοντάς τον με μας), λαλεί όμως και προς εμάς, δείχνοντας καθαρά την **οδό τής αγάπης**· **γιατί και αυτός από την αγάπη προς εμάς ταπείνωσε τον εαυτό του κατεβαίνοντας μέχρι σ' εμάς και έδωσε για μας την ψυχή του, δείχνοντάς μας την οδό τής ταπεινώσεως**, γιατί «εξαιτίας τής ταπεινώσεώς του παραγνωρίσθηκε το δίκιο του και οδηγήθηκε στη σφαγή σαν πρόβατο»,**την οδό τής υπακοής, γιατί και αυτός έδειξε υπακοή στον Πατέρα μέχρι σταυρού και θανάτου**, **την οδό που με τη νέκρωση των παθών μάς χαρίζει ζωή αιώνια**.

Γιατί και **αυτός έγινε νεκρός**, και να, ζει στους αιώνες, **ζωοποιώντας αυτούς που προσκολλούνται σ' αυτόν με την αρετή και την πίστη** και δοξάζοντας αυτούς και δοξαζόμενος από αυτούς, μαζί με τον άναρχο Πατέρα του και το πανάγιο και αγαθό και ζωοποιό Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων. Γένοιτο.

(Πηγή: Γρηγορίου Παλαμά Έργα, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»)